

*Projecte de
Pràcticum*

Residència Diocesana d'Estudiants

Un recurs intermig
de suport a la
família
(N.F.I.)

**Antoni Polo i
Moya
Tutor: Jordi
Planella**

*Estudis de Psicopedagogia
Universitat Oberta de Catalunya - 1999/2000
segon semestre*

Pater Sancte Serva
eos Quos
dedisti mihi,

Ut unum sint et nos
(Jn..17, 11)

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ

1.1.	Presentació i justificació del projecte	4
1.2.	Àmbit d'intervenció	6

2. ANÀLISI DEL CONTEXT: SITUACIÓ ACTUAL

2.1.	Entorn socio-cultural	10
2.2.	Descripció del centre. El moment actual	12
2.3.	Demanda i perspectives de futur	13

3. MARC TEÒRIC: LES RESIDÈNCIES D'ESTUDIANTS

3.1.	Des de principis de segle fins els anys 70	15
3.2.	La crisi dels 80-90	19
3.2.	Situació actual	23

4. DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE: D'INTERNAT A RESIDÈNCIA D'ESTUDIANTS

27

LA NORMATIVA DE FUNCIONAMENT INTERN DE LA RESIDÈNCIA D'ESTUDIANTS

5.	CONCLUSIONS I PROPOSTES DE FUTUR	56
6.	VALORACIÓ PERSONAL	60
7.	REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	63
8.	ANNEXOS	65

1. INTRODUCCIÓ

El present treball, que es presenta com a Projecte de Pràcticum dels estudis de Psicopedagogia, ha estat fruit, no només d'unes hores de treball pràctic en l'àmbit d'un encàrrec real que ha coincidit en el temps i en els objectius i

Aquesta coincidència ens ha portat a aprofundir cada un dels dos projectes, el del Pràcticum i el real. Així aquest Projecte és quelcom més que un Projecte és l'inici i l'esbós d'un projecte molt més ampli i sobre el que s'anirà treballant a curt i mitjà termini. Per altra banda, l'elaboració i contrastació que com a Projecte de Pràcticum hem realitzat, ens ha obligat a una sèrie de reflexions i aprofundiments que haurien estat més difícils de realitzar si no hagués estat per l'obligació de posar tot aquest treball per escrit i justificar-ne la seva realització.

Sobre el mes de gener se'ns adreçà el Bisbe de la diòcesi . Ens coneix per la tasca educativa que hem anat desenvolupant al llarg d'anys dintre del món infantil/juvenil amb atenció especial als menys afavorits. En aquesta reunió el Bisbe ens dirigí la

modo' i sense estar del tot elaborada):

- La Diòcesi gaudeix de tot un seguit de recursos adreçats a la població infantil/juvenil que, des de la seva perspectiva,

Vista panoràmica de la cara nord de l'edifici del Seminari

(cal pensar que el Bisbe és llicenciat en Pedagogia) no estan sent utilitzats de la
a que ell desitjaria. A més a més hi ha d'altres que, senzillament,
estan tancats.

- Es voldria iniciar quelcom adreçat al món infantil/juvenil que reunís dos objectius: fos tècnicament correcte i entrés dintre d'uns principis humanístics mínims. Que a tot això se li donés un sentit d'utilitat social, i ajudés, expressament, a les parts menys afavorides de la societat (no només econòmicament).

Els recursos dels quals vàrem estar parlant, d'entrada, foren els següents:

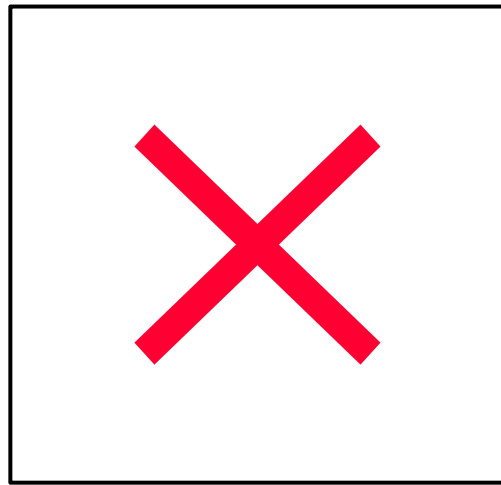
- **Un internat** de 300 places per a infants/adolescent. La seva demanda concreta era que volia una millor atenció a molts dels interns perquè la seva estada allí no
- La posada en marxa, obertura i utilització d'un antic internat per fer d'ell una mena de centre de recursos alternatius a l'escola (colònies, campaments, estades educatives, ...), igualment d'una casa de colònies que està creant-se i de dues zones d'acampada (una a la serra, l'altra de platja)
- La creació d'una Escola de l'Esplai Diocesana (és dels pocs bisbats de Catalunya que no en té, i aquest bisbat abasta també el nord de Castelló).
- Generar un servei per elaborar els distints tipus de mediacions que, a hores d'ara va demandant la societat, i que s'espera un fort creixement dels mateixos (matrimonis, menors, ...)
- Cercar altres serveis que es poguessin oferir a menors i famílies que passin amb dificultats (centre d'acolliments familiars, ...).

1.2. Context i àmbit d'intervenció

- Justificació del projecte elegit

De tots els recursos abans esmentats triarem el residencial. El motiu que portaren a aquesta elecció foren els següents:

- Era un recurs que ja estava funcionant, i que per tant la seva qualitat educativa afectava ja a l'educació dels joves participants.
- Permetia, a partir d'ell, un desplegament de la resta de projectes educatius no reglats.
- Es donava una certa urgència per tal de poder iniciar el curs següent sota altres paràmetres d'intervenció.
- No era només un projecte per una assignatura universitària, sinó la primera oportunitat de poder transformar la realitat educativa des de l'assessorament psicopedagògic.
- A tot aquest seguit de motivacions cal esmentar la forta disposició dels responsables actuals del Bisbat i el Col·legi a afavorir la nostra intervenció.

Antic dormitori de l'internat

- **Intervenció del psicopedagog**

Així, l'orientador educatiu de demà passat haurà d'assumir el paper de bastida" de la institució educativa i actuar, juntament amb els òrgans de govern de cada centre, com a punta de l'espasa dels nous reptes que els corrents psicopedagògics nous recomanen i que la reforma educativa actual imposa.

Carles Monereo Font

Al llarg de diverses assignatures dels estudis de psicopedagogia¹ de la universitat hem anat veient els diversos camps d'intervenció del psicopedagog. Entre ells trobem l'assessorament als grans documents marc dels centres i institucions: Projectes Educatius, Projectes Curriculars, Reglaments de Regim Intern,...

L'actuació del psicopedagog en aquest àmbit té sentit des d'una triple vessant:

- treballa amb els **equips directius** dels organismes i institucions educatives, tot analitzant, amb les seves interaccions, les teories explícites i implícites i els prejudicis per tal de situar-los a un nivell de discurs que pugui ser analitzat i argumentat conscientment i ésser capaços d'adaptar-se i assumir els nous reptes;
- promou en els **equips educatius** la cohesió del treball cooperatiu per tal que els principis dels documents marcs siguin assumits per tots i que des d'ells es derivi la vida de la institució. Aconsella estratègies d'intervenció que calen prioritzar , pot dinamitzar les sessions de treball i afavorir l'intercanvi d'experiències, així com ajudar a proveir d'idees i instruments que ajudin a efectuar la valoració i el seguiment.

¹ Orientació educativa i intervenció psicopedagògica
Atenció a la diversitat i necessitats educatives especials
Anàlisi de casos I i II
Entorn social i familiar i intervenció psicopedagògica
Estratègies d'aprenentatge

suposa un camp de treball més o menys definit i socialment reconegut quan ens centrem en el sistema educatiu, cal tenir molt present que la psicopedagogia, com a forma d'intervenció, no es limita exclusivament al context del sistema educatiu formal, i que aquests altres contextos a que ens referim seran cada vegada més diversos i

El projecte que presentem formaria part de la intervenció en un context educatiu no formal, tot i que els àmbits d'intervenció poden ser, en molts aspectes, molt similars als del context escolar, almenys en el que es refereix a l'assessorament als grans documents marc dels centres i institucions.

Tot i que el Projecte gira al voltant de l'assessorament en l'elaboració del Projecte Educatiu i de la Normativa de Funcionament Intern, hi ha altres aspectes que s'han anat treballant i que fan referència a la intervenció del psicopedagog amb les **entitats i/o institucions promotores** per tal de marcar unes línies clares de treball, la d'aquestes en projectes viables i coherents i assessor en aspectes psicopedagògics per a la posada en marxa del nou recurs.

I tot això sense perdre de vista el model constructivista d'intervenció psicopedagògica des de la qual hem partit i que es basa en potenciar el bon funcionament dels mecanismes i els recursos propis del centre amb la finalitat d'optimitzar-lo i tendir cap a una major qualitat del servei ofert (MONEREO, C. i SOLÉ, I.; 1996).

- **Disseny i pla de treball**

Per a dur a terme el Projecte s'han realitzat tota una sèrie d'activitats, prèviament planificades, que ens han permès l'elaboració del present document. De manera sintètica aquestes activitats han estat les següents:

2 En la *Guia de Pràcticum* se'ns descriuen alguns dels contextos i àmbits d'intervenció del psicopedagog: ensenyament, sanitat, empresa, justícia, editorial, serveis socials, universitat, mitjans de comunicació i cultura i lleure.

Hi ha també un llibre interessant al respecte que descriu diferents àmbits d'intervenció en contextos no formals. Filella, G. (coord.) (1999): *La intervenció psicopedagògica en el context no formal. Models d'orientació*.

Entrevistes:	Entitat promotora	Presentació de la demanda Clarificació de la demanda
Reunions:	Promotor Titular Director escola Administrador	Notificació demanda i contrastació de primers acords
Entrevista:	Assessor laboral	Organització empresarial Optimització de recursos Clarificació costos. Possibilitats i límits edifici. Coordinació material, infraestructura, serveis i econòmica
	Administrador	
	Director escola	Delimitació de competències Coordinació psicopedagògica Situació actual Planificació transició
	Educadors	Coneixement de la situació actual Copsar la realitat Dinàmica de l'internat
	Responsables de recursos similars	Coneixement de realitats similars Què cal tenir en compte Problemes o situacions que cal preveure Serveis a oferir
Observació	Centre	Coneixença de tot l'espai: espai disponible, distribució, possibilitats, ...
	Internat	Observació general de la dinàmica normal de funcionament Observació amb més profunditat d'espais i moments concrets (estudi, sopar, ...)
Recull informació	Centre	Projecte Educatiu
	Internat	Reglament de Règim Intern Normativa de funcionament Instruments i materials utilitzats
	Altres recursos similars	Documents i materials utilitzats
	Normativa legal	Recull de normativa sobre recursos residencials
	Bibliografia	Marc teòric

El treball s'ha basat en una metodologia qualitativa en la qual l'observació i negociació en la presa de decisions, l'anàlisi de la realitat i de les finalitats i la reflexió i el treball conjunt amb els promotors i professionals de l'entitat han permès el resultat del present Projecte.

Aquesta dinàmica de treball no ha estat casual. Clarificats els objectius a aconseguir calia conèixer quina era la dinàmica existent per, a partir d'ella, iniciar nous plantejaments. El canvi que es pretén iniciar a partir del nou curs només pot ser possible amb la implicació de tots i cada un dels professionals que hi intervindran.

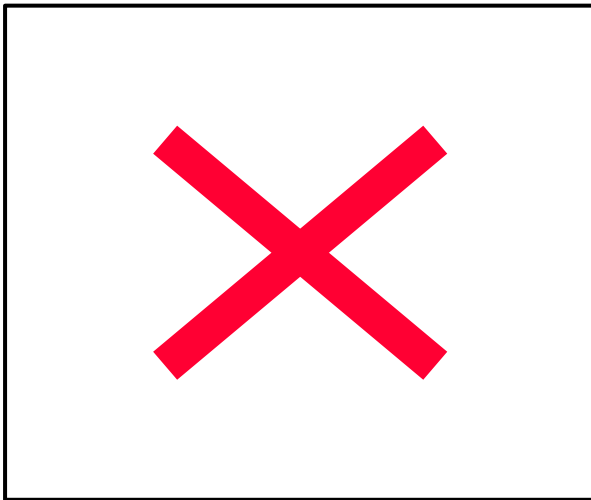
Per altra banda, l'amplitud del projecte ens ha ajudat a centrar la intervenció en aquells aspectes que s'han considerat prioritaris i que han de servir de base per continuar el treball iniciat.

2. ANÀLISI DEL CONTEXT: SITUACIÓ ACTUAL

2.1. Entorn sòcio-cultural

- de la ciutat

Tortosa, a banda de ser la capital de la comarca del Baix Ebre, se la considera també de les Terres (o Comarques) de l'Ebre. Ciutat de trenta mil habitants, el seu radi d'influència abasta les comarques meridionals de Catalunya, les del nord del País Valencià i una part de la Franja.

Vista de la ciutat des de la piscina

Com a capital gaudeix de la majoria dels recursos que li són propis: hospitalaris, universitaris, administratius,... A més a més, és cap del Bisbat que rep el mateix nom. El Bisbat de Tortosa abasta la franja de territori que va des de l'Hospitalet de l'Infant, en Catalunya, fins les platges d'Alcossebre per València i topa amb l'Aragó en el seu interior.

Gaudeix la ciutat de bones vies de comunicació: estació ferroviària pròpia i estació d'autobusos. A escassos dotze quilòmetres es troba l'entrada a l'autopista i a la nacional 240, eixos vertebradors de la franja mediterrània entre Barcelona i València. Per ella passa l'Eix de l'Ebre, ruta nica l'Aragó amb el port dels Alfacs, cercant la sortida al mar.

Enmig d'una plana al·luvial creuada per l'Ebre, dista catorze quilòmetres de platges força importants i del Delta. Per altra banda, els Massissos dels Ports Tortosa-Besseit és un dels seus principals atractius.

Ciutat eminentment històrica, amb més de dos mil anys des de la seva fundació romana, gaudeix de restes de muralles i castells del seu passat sarraí, una magnífica catedral gòtica i importants baluards de les guerres del XVII-XVIII.

- de l'entorn

La Residència Diocesana està ubicada sobre un petit turó, dintre la part residencial de la ciutat de Tortosa. Dista uns cent metres de l'estació de RENFE i cent cinquanta de la parada principal d'autobusos de la ciutat. Està allunyada de nuclis residencials importants, apartada del nucli de la ciutat i, malgrat això, a distàncies molt curtes de qualsevol recurs important de la mateixa.

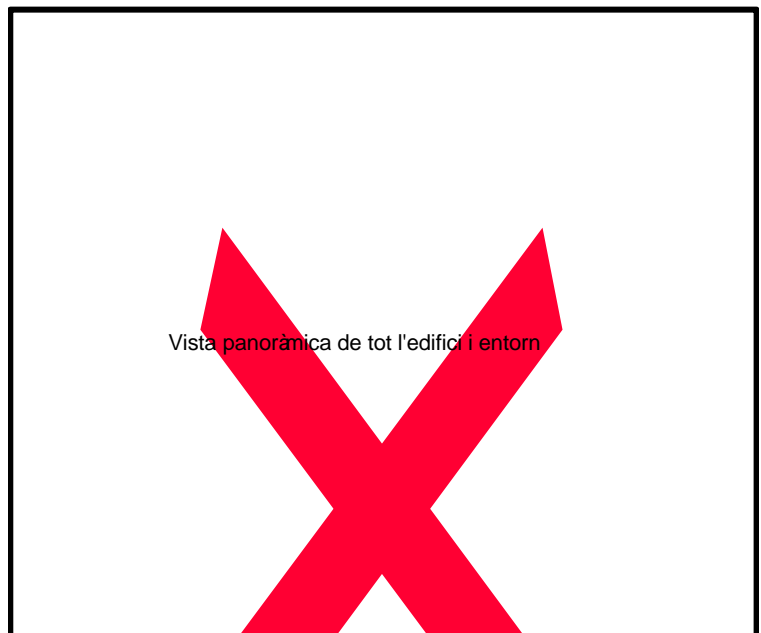
- de l'edifici

El Seminari Diocesà de l'Assumpció és un edifici construït els anys cinquanta amb l'objectiu de formar futurs preveres per l'església diocesana. Modern i funcional per a la consecució dels seus objectius, disposa d'amplis espais per als aspectes formatius.

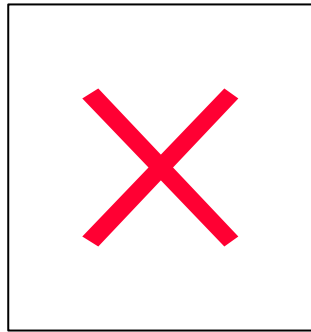
La seva estructura la formen quatre pavellons paral·lels on es troben els principal recursos formatius, un pavelló que tanca pel

davant (façana principal) amb tota la part administrativa i de suport (saló d'actes, biblioteca, oficines,...) i un pavelló que tanca els altres quatre pel darrere pels serveis (cuina, menjadors, capelles,...).

Dels quatre pavellons paral·lels, tots ells de tres plantes d'alçada i el soterrani, dos dediquen només la segona planta per a recursos de caire residencial. Els altres dos ocupen la primera i segona planta amb habitacions. Exceptuant una segona planta dedicada al Seminari, la resta es dedica a la residència.

Compta l'edifici de dos voltant de cinc camps de grans camps de futbol bar, barbacoa, vestuaris, guarderia,...

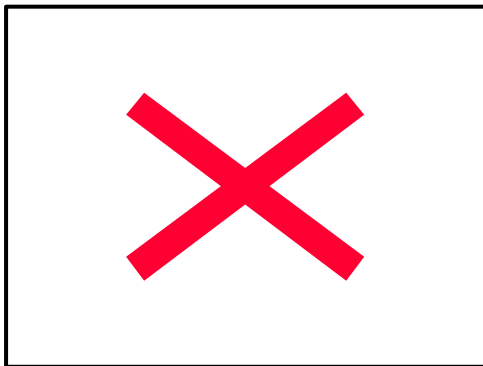

Poliesportiu intern

patis interns polisportius (al bàsquet cadascun) i dos exteriors, així com piscina, espais per als infants i de

2.2. Descripció del centre. El moment actual

Per entendre l'espai residencial, cal tenir en compte les característiques dels quatre pavellons ans esmentat i que des d'ara anomenarem, per ordre de creació, i d'oest a est, A, B, C i D.

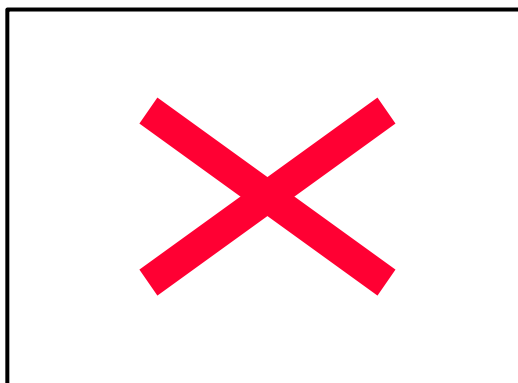
Dormitori col·lectiu

La part residencial del pavelló D, ocupa la segona planta. Consta de trenta dos habitacions col·lectives per un nombre d'alumnes entre dos i sis. Amb capacitat per a seixanta residents i dos educadors. Disposa de banys col·lectius i està pensada, mentre no augmenti la demanda de necessitats residencials, per alberg de grups d'altres col·legis en activitats formatives (estades, crèdits de síntesi,...).

El pavelló C, físicament igual que el D, dedicarà el seu espai a residència permanent, durant el curs escolar, per a joves de primària i primer cicle d'ESO. Està pensat per quaranta alumnes. Dintre d'aquest espai s'inclou les habitacions dels educadors, sis aules d'estudi i una d'esbarjo.

Els pavellons A i B estan formats per habitacions individuals, d'uns 30mts² cadascuna amb bany incorporat. El pavelló B dedica a la part residencial la primera planta amb un total de 20 habitacions per a joves. Aquestes estan pensades per ubicar alumnes de segon cicle d'ESO i Batxillerat. Dintre del mateix espai es troben les dues habitacions dels dos educadors.

El pavelló A està dissenyat per atendre les demandes residencials de joves universitaris i per alumnes de batxillerat, com a pas vers la universitat. Està tot dedicat a la part residencial: planta baixa i soterrani, serveis comuns (TV, bar, biblioteca, saló de jocs, gimnàs,...); primera i segona habitacions individuals.

Habitació individual

A banda de les habitacions individuals dels educadors, a la façana principal, planta primera, es trobarà el despatx direcció i coordinació de

L'administració serà compartida per tots els usuaris de l'edifici: residència, col·legi i seminari.

L'edifici de serveis compta amb una cuina al soterrani i dos menjadors per quatre-centes persones cadascun. La residència atén, així, les necessitats dels seus usuaris més la dels alumnes del col·legi en règim de mitja pensió i el seminari.

2.3. Demanda i perspectives de futur

L'any 1998 la situació real de l'edifici del Seminari era la de fer la seu de dos col·legis dependents del bisbat: Bisbe Moll i La Immaculada. Cadascun d'ells tenia incorporat un internat. La manca de personal per atendre'l i les dificultats que generaven portà a tancar la part residencial de primària/EGB. En l'edifici també s'ubica el Seminari

Bany reformat

l'encàrrec de fer una posta al dia tècnica del recurs residencial i, al mateix temps, una aposta pel futur.

3. MARC TEÒRIC: LES RESIDÈNCIES D'ESTUDIANTS

3.1. Des de principis de segle fins els anys 70

- **La realitat socio-educativa**

És conegut que la reforma educativa de Villar Palacé (1970)², malgrat els seus aventatges pedagògics, fou impossible dur-la a la pràctica per manca de recursos econòmics. Aquest tecnòcrata pregonava un ensenyament mínim, a l'abast de tothom, i d'una qualitat mínima. Els historiadors menten que fou la inicial malversació de fons el que feu fracassar la reforma: les institucions internacionals retiraren els seus ajuts al govern espanyol, frustrant el projecte.

La voluntat d'aquesta reforma ens parla de la realitat en què es trobava l'ensenyament al llarg de l'estat espanyol. Hereu de la seva pròpia història i impregnat fortament de l'època medieval, renaixement i els principis de la Contrarreforma, els continguts educatius (que no són objecte d'aquest treball) estaven fortament arrelats als principis tomistes, el camp de la filosofia i, sobre tot, l'esperit teològic. Àdhuc els ensenyaments més tècnics estaven sota aquest marc referencial. El món de les grans ordres religioses imperà en el camps dels coneixement i l'ensenyament en tota l'Edat Mitjana i Renaixement i, rera la Reforma, el propi clergat diocesà entrà a fons en aquest procés de formació de joves.

Així, doncs, a penes hi havia ensenyament de qualitat fora de nuclis urbans importants, on les institucions religioses creaven els seus gran col·legis. El món rural gaudia de les anomenades escoles unitàries de nois/es, l'ensenyament obligatori

² PEDRÓ, F (1996) *Polítiques educatives, legislació escolar i intervenció psicopedagògica*. Universitat Oberta de Catalunya, Barcelona.

acabava tot just als nou anys³. S'iniciava el batxillerat elemental i aquest es duia a terme en centres preparats pel mateix. El món rural i els estrats socioeconòmicament més dèbils de les ciutats, rera quatre graus de primària⁴ es veien abocat a la vida laboral.

El batxillerat comportava despeses significatives per moltes famílies amb dificultats de supervivència. La no possibilitat de gratuïtat d'aquest, apartava a infants de les possibilitats de continuar els seus estudis. Aquest aspecte, dur per als nois, era un escull quasi insalvable per a les noies: l'escola rural femenina s'anomenava popularment "costura", prou significatiu per a conèixer la seva realitat.

A més a més, la formació del professorat d'aquestes escoles estava força lluny del món tècnico pedagògic. Sovint, en els llocs més apartats, es tractava de persones amb pocs coneixements sobre el món de les lletres i ... amb força dosi de bona voluntat.

- **Necessitats de grans pagesos, petit burgesos... creixement social.**

La gent pagesa amb capacitat quelcom per damunt dels mínim vitals, - i amb projeccions diferents pels seus fills -, petits comerciant, empresaris i botigués de pobles i ciutats menudes no tenien altra possibilitat per a la formació educativa dels seus fills, fora d'aquest centres que es trobaven a grans i mitjanes ciutats, i que tenien un important radi d'influència.

Es dona també, en el món rural, una altra figura de possibilitat educativa força interessant: l'alumne amb forta capacitat cognitiva, de famílies econòmicament febles, i que rebia l'atenció del rector del poble. Sovint, rera una formació duta a terme de forma individual i especialment per a ell, de part del mestre i del propi rector, es cercava una beca pel noi o ... ajuts per altres camins (treball no remunerat, criat de famílies de la ciutat, viudes acabalades,...).

³ La Llei del 29 d'Abril de 1964 amplia el període d'escolaritat obligatòria fins els 14 anys,

⁴ Hom recordara en aquest sentit les famoses Enciclopedia Álvarez, com llibres de text totals, amb els continguts necessaris per a totes les àrees.

Tots aquest col·lectius ans esmentats, l'única possibilitat formativa que tenien pel seus fills era *internar-los* en institucions de caire educatiu. Cal pensar les distàncies i el temps per recorre-les⁵, la manca de vies de comunicació ràpides i de transport i la qualitat del mateix. Els perills es multiplicaven considerablement, i les despeses proporcionals eren molt fortes. L'única manera possible de poder continuar estudiant, per molts alumnes de comarques menys afavorides socioeconòmicament, era l'internament en una institució adhoc.

- **Les institucions i les ordres religioses**

Tota institució té necessitat d'anar abastant-se d'elements que puguin donar-los-hi continuïtat, i permeti la seva pervivència. Les religioses no són alienes a aquesta necessitat. Això ha portat a la creació de centres de formació per als elements joves que hauran de garantir aquesta continuïtat.

Fins els anys setanta, i tret d'honroses excepcions - Institut Lliure d'Ensenyança, Escoles de Ferrer i Guardia,...-, les poques institucions organitzades, amb capacitat d'oferir recursos educatius a l'abast de les necessitats socials, eren de caire religiós. Aquestes, organitzades per a la seva pervivència, oferien espais de formació a joves de diversos indrets i contrades.

Si bé es cert que la institucions vocacional intern, no seus objectius no Llocs de formació capacitat d'alumnat, educativa important d'acció. Sovint, a nombrosos pobles i nostra, les

Sala de biblioteca de batxillerat

finalitat d'aquestes religioses era de caire ho és menys que els eren solament aquest. significatiu per la seva exercien una influència en zones del seu radi hores d'ara, en comarques de casa generacions de

⁵ A tall d'exemple de Tortosa a Forcall, distants entre sí 115 quilòmetres, pels mitjans de transport públic es trigava al voltant de 6 hores, l'any 1970

quaranta/cinquanta anys han rebut tota educació en un centre determinat d'aquestes característiques. Això comporta que els nuclis de decisió administrativa, política, econòmica i social siguin ex-alumnes d'aquestes institucions.

Així doncs, exercien aquest doble paper: centres de formació i maduració d'una vocació religiosa concreta i, al mateix temps, i sense defugir de l'anterior, lloc de

- **Institucions "totals"**

Per tal de poder cobrir la demanda de necessitat que sobre elles s'exercia, aquestes institucions havien d'oferir tot tipus de serveis que fos necessari per a la millora de la qualitat educativa dels seus alumnes. Cal entendre que una de les demandes socials més fortes era la del control: des d'ací podem entendre el crític trencador del maig del 68.

Sovint la vida estudiantil podia exercir-se en una d'aquestes institucions sense cap mena de necessitat de sortir de la mateixa. Les infermeries d'alguns d'aquest centres eren tan complertes com les d'un ambulatori de l'època. Així el menjar, el vestir, el cine, jocs i lleure, activitats complementaries a la formació escolar,... tot es podia, i s'havia, de realitzar dintre de la pròpia institució.

Cal no oblidar que, bevent de l'esperit de les ordres religioses, d'alguna manera, elements inspirats en les diverses regles i normatives de les mateixes, exercien la seva influència sobre la vida interna dels alumnes. Les característiques de l'obediència o esperit crític estaven a prop del que la institució demanava als seus integrants adults. El sentit de la

Un dels menjadors de l'edifici

pobresa o austeritat, del treball, de la castedat,... quedaven fortament influenciats. El que havia de ser escola d'aprenentatge vital pels seus novicis, es convertia sovint en escola d'aprenentatge per tots els alumnes.

El personal formador d'aquestes institucions acostumaven a ser elements adults de les mateixes que, per les seves característiques personals, l'ordre, congregació o bisbat els assignava aquesta tasca. Sovint la reproducció del hàbits i costums adquirides, la consecució de la regla o carisma de l'ordre i una bona dosi de bona voluntat, bon saber fer i sentit comú a l'adaptació dels nous temps, eren molts d'aquest formadors.

3.2. La crisi dels 80-90

- **Universalització de l'educació**

[...]volem que s'obrin les portes dels centres d'ensenyament de bat a bat, sense limitacions ni discriminació per a cap espanyol, a fi que tots els espanyols puguin accedir a aquesta educació essencial i mínima, a aquesta educació general bàsica que ha de ser la plataforma cultural de la seva vida, i que ha de crear a cada centre, com si es tractés d'una microsocietat, un autèntic clima de convivència [...]

Villar Palasí: Diari de Sessions, 1 d'abril de 1970

La voluntat de la Llei Villar Palasí de l'any 1970, que suposava la instauració obligatòria i gratuïta de l'educació general bàsica, amb el que això comportava d'oferir escolar una mateixa formació des dels sis fins als catorze anys, no es va fer realitat de manera generalitzada fins als anys 80. Moment aquest en què les primeres generacions de joves que gaudiren d'aquesta nova situació acabaven els seus estudis obligatoris bàsics: havien estat escolaritzats des dels sis fins als catorze anys.

Aquesta llei significà una ampliació, no només en l'oferta sinó, a més a més, en la qualitat educativa. "Aquesta llei ha estat qualificada quasi, unànimement, de bona, ent, la llei participa de trets que la fan semblant a l'esperit

tecnocràtic: sentit de l'eficiència, consideració de l'educació com una inversió, necessitat de la seva connexió amb el mercat de treball i, sobre tot, la relació de complex món del desenvolupament econòmic. Tant mateix la llei també és una apel·lació al principi d'igualtat d'oportunitats (amb notables limitacions, és cert, però així i tot representa l'any 1970 una innovació important), una s ensenyaments, una pretensió d'introduir nous mètodes didàctics, una atenció al professorat i al seu perfeccionament, etc." (PUELLES,1996:17).

Quasi tots els indrets del país gaudiren de centres d'ensenyament fins al catorze anys. La qualitat del professorat millorà, provenint ja la majoria d'ells d'escoles universitàries del magisteri. Es van fondre les anterior escoles unitàries de nois i de noies per tal d'aglutinar grups per franges d'edat i millorar l'atenció educativa. Les noies entraren a formar part de l'escola normalitzada, deixant ja les antigues "costures",...

- **Valoració de la relació familiar**

El maig del 68 segueix essent el tòpic referent de tot un seguit de canvis que a la península ibèrica arribaren quelcom més tard. Fronts valors educatius com austeritat, obediència, disciplina,... afloren altres més a prop de l'afectivitat, la imaginació, la creativitat, etc.

Paral·lel a tot això es produeixen les gran immigracions del nostre món rural vers les grans ciutats: els pobles queden reduïts a un terç del que eren i, àdhuc, arriben a desaparèixer. Això també anà acompanyat del pas de la família extensa, amb un tipus de relació més jeràrquica, a la família nuclear amb lligams més propers i relacions de caire més intimista (es passa de tractar els pares de vostè a tu). La situació econòmica provocà "l'extensió horitzontal de la classe mitjana" (PUELLES,1996: 15).

Tot això porta a valorar, de nou, la família com a nucli principal de l'educació. Si semblava que en algun moment s'havia delegat aquesta tasca a les grans institucions,

discursos, des de Puebla i Medellín, s'entronquen en la lluita per la lliberació del poble: la teologia de l'alliberament, amb Gustavo Gutiérrez al cap com a creador.

Les grans estructures desapareixen i, contigu a elles, venen les crisis de vocacions. Una part del clergat es secularitza i cada cop hi ha menys joves que entren en institucions religioses. Per molts aquesta trencada d'estructures caduques els significà un daltabaix de les pròpies estructures personals.

- Declaració Internacional dels Drets del Infants.

provenen bé del món delinqüencial en els casos de centres de reforma, bé de la marginació i entorns amb fortes dificultats, en el cas de protecció dels menors.

Les característiques de la població atesa en aquest tipus de centres està força per sobre la mitjana del conjunt de la població amb mancances i problemàtiques tipus salut mental, salut física, retard escolar, ...Sovint la població atesa no entra gaire en allò que hom anomenaria "normalitzada".⁷ Malgrat cercar ambients familiars, molt sovint les dinàmiques generades en aquest centres, per l'atenció que han d'oferir, estan força lluny del mateix.

Front la desaparició o crisi del grans internats i la necessitat de menors sense cap mena de dificultat personal afegida a les pròpies de la seva edat, però provinents de es desestructurades o amb mancances greus de recursos, l'única resposta que pot donar l'administració és un d'aquest centres. La figura anterior de l'infant becat a un internat ha desaparegut i els entorn que ara se li ofereix no sempre l'ajuda a la normalització social. Malgrat tot, rera la crisi, són les úniques institucions que, sovint, romanen obertes a menors.

3.3 Situació actual

- **Situació socioeducativa**

La reforma educativa ha augmentat l'escolaritat obligatòria fins als 16 anys. En la major part de les zones rurals de casa nostra, per poder atendre amb un mínim de qualitat l'atenció a al diversitat que demanda la llei, han hagut de concentrar-se centres educatius en caps de comarca o ciutats més grans. Només així es pot respondre a la diversitat de crèdits

⁷ Memòries de centres de la DGAI, Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya.

variables necessaris per a dur endavant l'educació amb unes garanties mínimes.

Laboratori de ciències

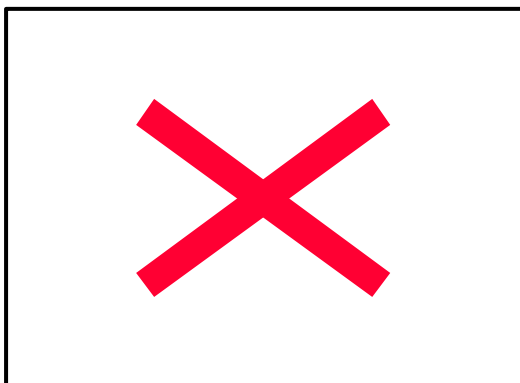
La major part de pobles de l'àrea rural no disposen de població infantil suficient per alimentar un IES i, sovint, es troben en fortes dificultats per poder tenir una escola de primària. Això comporta un trasbals diari d'alumnes, a partir dels dotze anys (i en alguns petit nuclis ja des del principi de l'escolarització) de nuclis urbans més petits vers els centres escolars. Les notícies d'accidents en aquest tipus de transport han estat més significatives en els darrers anys.

La franja d'edat entre els dotze i els setze, la que abasta la secundària obligatòria, suposa un fort repte d'adaptació als IES, que no sempre s'ha aconseguit dintre dels sistemes de control i les garanties que els pares del més joves sol·liciten. Sovint als pares els fa poca gràcia veure els seus fills de dotze anys mesclats amb joves de setze i en un entorn més pensat per aquest segons, o al menys així ho veuen.

El fort despoblament que sofreix el nostre món rural sovint no permet, tot i agrupant alumnes de comarques senceres, el suficient nombre d'alumnes per poder oferir un ampli ventall de crèdits, i així augmentar la qualitat educativa dels alumnes, l'atenció a la diversitat i la igualtat d'oportunitats. Molts cops ens trobem un IES amb una sola línia.

A més a més cal comptar en la dinàmica generada pel professorat. Hom coneix que la major part *passa* pels pobles camí la ciutat. Aquesta discontinuïtat dóna, de vegades, transitorietat i dificultat força l'apropament escola-entorn, per les pròpies dificultats d'adaptació que això comporta.

- **Nous reptes familiars**

Sales ner a visites

La situació de la família ha canviat ostensiblement. Ans esmentàvem el traspàs de l'extensa a la nuclear. Ara quasi en podríem dir de la nuclear a la puntual. La forta entrada i promoció de la dona al

món del treball, i que l'home no n'ha sortit del mateix, ha comportat que l'element que mantenia aquesta institució com una constant al llarg del temps i l'espai, es trobi ara fora de la llar. Sovint ha estat la mare la que ha marcat la continuïtat educativa familiar a costa, moltes vegades, de la seva pròpia realització professional.

El fet de centrar-se la família en el nucli familiar més estret i que ambdós pares hagin d'estar en ocupacions laborals la jornada diària, fa que sovint les llars es trobin buides gran part del dia. Si a això afegim canvis de torns, trasllats als llocs de treball, jornades laborals de serveis quan la generalitat dels treballadors han acabat la seva feina (cambrers, guardis, metges...),etc., l'atenció als fills passa, sovint a figures alienes a aquest nucli: avis, cangurs, veïns/es,...

Cal afegir una característica significativa dels darrers anys en la nostra societat, la figura dels monoparentals, massa sovint només dones. Les necessitats d'aquests nuclis familiars i la manca d'atenció que reben multipliquen força les dificultats d'aquestes famílies: sovint troben greus problemes per atendre amb dignitat l'educació dels fills.

- **Noves demandes**

Aquestes realitats del present han provocat noves demandes en el camp d'entitats de suport educatiu a la família que, tot i poder respondre a estereotips del passat, són

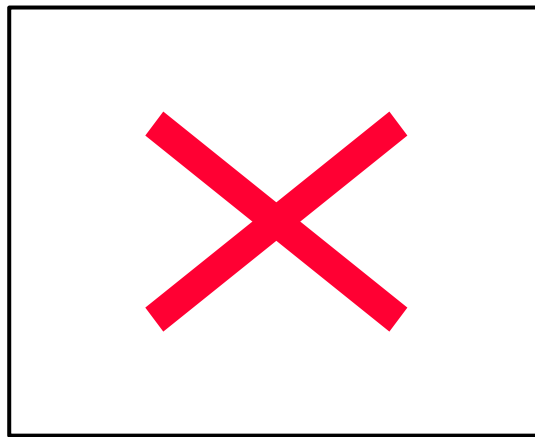
Aquestes demandes han de provocar un canvi en les velles institucions d'internats. En la major part dels casos aquestes adaptacions han esdevingut en evitar els problemes de fons, i constituir llocs residencial per alumnes autònoms, de caire universitari. Aquesta situació demana poca formació i especialització, simplement un lloc residencial més o menys ben guarit i adequat, amb una població que no aporta problemes afegits: es limiten al compliment lliure d'una normativa estipulada.

Cal, doncs, una forta revisió d'institucions amb vocació de suport a la família des de les necessitats de les mateixes. Trobem en els àmbits educatius més intensos de la primària i secundària dos necessitat força present. Per una banda les dels pares que volen oferir als seus fills centres educatius que ells entenen de millor qualitat i que es

troben fora del seu nucli urbà, sovint a bastants quilòmetres. L'única manera òptima de poder oferir aquest recurs als seus fills es cercant un lloc residencial a la pròpia ciutat.

Semblant ocorre a pares que, cansats del transport diari dels seus fills al centre educatiu més proper, prefereixen cercar llocs més estables, amb menys mobilitat, que permetin més temps per la formació i l'esbarjo dels seus fills.

En tercer lloc ens trobem amb famílies que sovint els seus horaris laborals no els permeten atendre els fills, al llarg de la setmana, amb la dignitat mínima que ells desitjarien; famílies que no tenen amb qui deixar els fills, i aquests han de romandre tot sols a la llar llargues hores dels dia; amb canvis de torns monoparentals de treball que, sota cap concepte, el/la progenitor/a pot atendre el continu estable que demanda el fill.

Saló d'actes

trobem amb els seus horaris laborals que no permeten atendre els fills, al llarg de la setmana, amb la dignitat mínima que ells desitjarien; famílies que no tenen amb qui deixar els fills, i aquests han de romandre tot sols a la llar llargues hores dels dia; amb canvis de torns monoparentals de treball que,

La diferència fonamental és que, ara, no es deixa els fills en mans de la institució per a la seva formació. Ara volen ser ajudades per la institució en allò que elles troben greus dificultats. No es vol perdre el camí que s'ha avançat des del camp educatiu i sol·liciten una forta atenció a la diversitat dels seus fills.

Això requereix de la institució reestructuració d'objectius, dinàmiques i estratègies. Es fa necessari la professionalització i la formació en el camp educatiu del seu personal laboral. Calen repensar projectes que donen resposta a aquestes noves necessitats i demandes. Des d'aquest principis pedagògics també cal repensar el paper d'alguns menors amb centres d'infància especialitzats, sense cap demanda personal fora de les assenyalades i que es podrien atendre, amb més normalitat, des d'aquest tipus de recursos, intentant evitar els síndrome d'institucionalització que molts pateixen.

4. DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE:

D'INTERNAT A UNA RESIDÈNCIA D'ESTUDIANTS (LA NORMATIVA DE FUNCIONAMENT INTERN DE LA RESIDÈNCIA

- **Els motius per a la seva elaboració**

L'actualització de tot el sistema psicopedagògic, i el pas de l'antic internat a la nova residència d'estudiants demanava, també, de l'actualització dels instruments de treball teòric-pràctics adients a la mateixa.

Un primer instrument que es creu del tot important és la Normativa de Funcionament Intern. Aquesta s'entén com *un conjunt de regles, preceptes i instruccions per al funcionament d'una institució...que ha de possibilitar el ple exercici dels drets i deures de la comunitat educativa, i també com el mitjà que garanteixi el control que cal i l'exigència en el compliment de les funcions pròpies de cada persona o òrgan de la institució.* (Gairin, J, Vera, J.M. i Lapeña, A, 1991). Òbviament la normativa de regim intern ha de partir d'un projecte educatiu que la configura i li dona consistència

Així, doncs, per tal de poder du a terme la reforma que es desitjava calia partir d'un -se. Marc consensuat per totes i cadascuna de les parts interessades en el projecte. Marc que, basant-se en els trets identitaris de la institució, havia de resituar cadascuna de les parts que en la interacció diària es posin

en marxa. I aquest marc necessitava d'una normativa que el configurés i li donés forma.

A més a més, aquest marc referencial ha de basar-se en el més recents models teòrics educatius, i dintre del context on ens trobem, anar paral·lel a l'esperit que emana de la reforma educativa. Difícilment podríem actualitzar un projecte si no es partís de la realitat social, i en aquest cas concret educativa, que l'envolta. També podríem reformar quelcom si no es basés sobre els models d'investigació psicopedagògica més actualitzats. Difícilment fóra una reforma si no es donés quelcom d'agosament en les seves pretensions.

Rera definir

- on som (anàlisi del context),
- qui som (trets d'identitat),
- que pretenem (objectius) i
- com ens organitzem (estructura i organització)

cal crear l'instrument que permeti dur a la practica concreta el que ha definit el nivell teòric. Hem dissenyat un instrument no del tot acabat. No del tot acabat perquè serà al setembre que, un cop posat en marxa el mateix, hi haurà punts que caldrà definir i concretar sobre la pròpia realitat i, molts cops, amb coordinació amb els usuaris. Fóra pretensions, àdhuc contraproductiu, el voler tenir acabada la normativa interna només comptant amb algunes de les parts implicades, i no fer-ho amb tot el col·lectiu educatiu.

Al mateix temps entenem la normativa interna com quelcom dinàmic i flexible, capaç d'anar adaptant-se constantment a les necessitats que sorgeixen i es van demanant. Sense pecar de precarietat ni de provisionalitat entenem que una normativa interna és quelcom eternament inacabat.

- **Trets característics de la Normativa de Funcionament Interna i el seu procés d'elaboració**

L'elaboració de la normativa interna ha partit del model constructivista de la intervenció psicopedagògica. A l'hora de dissenyar-la es compta amb totes i cadascuna de les parts interessades, des de les diferents sensibilitats i nivell de participació de cadascun: educadors, administrador, col·legi, titular, bisbat,...

S'ha partit d'allò que es donava i es duia a la practica. Sobre la practica endegarem una reflexió teòrica, Del contrast teoria-pràctica s'anà desenvolupant poc a poc la normativa al mateix temps que el projecte, El principi fou més dur per la necessitat de consensuar termes, estratègies, models educatius, visions sobre la mateixa realitat,... Poc a poc la tasca i la comuna reflexió ens anà apropant cap als resultats que el treball mostra.

Hi ha molt del que s'anà desenvolupant al llarg del temps, i que forma part de la cultura de l'actual internat, que es la base del nostre treball. El cúmul d'experiències i vivències, de justificacions no raonades però sentides, de nivell atribucionals, no fets consciència però vibrant sota el quefer diari, que donen justificació a molts dels aspectes educatius que el projecte esmenta. Massa sovint en el camp educatiu s'experimenta i vivència més d'allò que s'escriu.

Aquesta fou la nostra part de responsabilitat, posar per escrit al 10 que tots junts anàvem creant. Ja des de l'escrit tornar a contrastar amb la realitat viscuda i amb l'utopia desitjada: nous canvis, noves modificacions,... i la normativa que conté el
-són lents els moviments de la historia- però amb fermesa.

- **Aspectes claus a destacar per significatius**

El primer aspecte que cal remarcar per la seva significació concreta és la mateixa elaboració de la pròpia Normativa de Funcionament Intern. Fins ara no n'hi havia, de fet eren els costums i la tradició educativa qui la suplia. A més a més, estava l'escola

que, com a institució, abastava tota la realitat educativa de l'edifici, més enllà de la pròpia escola. Així, sota aquest primer importantíssim aspecte a destacar, hi ha apartats que cal remarcar pel canvi de dinàmica que suposarà en el funcionament de la residència:

- L'estructura i organització: la separació de la residència del col·legi i el tenir òrgans directius i de decisió independents ha de ser clau per la vida de la mateixa residència, i significa tota una aposta a favor de la mateixa, conferint-li personalitat pròpia i atorgant-li tot el nivell educatiu que se li escau i afavorint l'autonomia suficient per la seva constant actualització i creixement. La delimitació de responsabilitats, funcions, tasques, horaris, ...de tots i cadascun dels qui formaran part ha de significar una professionalització i millora educativa de la pròpia residència.

- Mecanismes de comunicació interns i externs: aquests mecanismes ha de permetre i crear coherència i consens en el treball diari de la residència, per una banda, i afavorir la creació i cohesió de l'equip educatiu com un sol instrument de presa de decisions.

- Règim disciplinari: La base d'aquest ha de ser la prevenció i sempre cercant els mecanismes normatius positius que ajudin a una correcta convivència i permetin avançar en el procés educatiu dels residents-

RESIDÈNCIA DIOCESANA D'ESTUDIANTS

NORMATIVA DE FUNCIONAMENT INTERN

Tortosa, 2000

1.-INTRODUCCIÓ

- 1.1. Justificació
- 1.2. Àmbits d'aplicació

2.- ESTRUCTURA ORGÀNICA

2.1. Òrgans

- Consell de Direcció
- Director
- Coordinador
- Equip Educatiu
- Serveis i altres

2.2. Drets i deures

2.3. Normes sobre el règim disciplinari del personal

3.- NORMES SOBRE ELS RECURSOS INFRAESTRUCTURALS I MATERIALS

- 3.1. Normes sobre la utilització dels espais i material de la residència
- 3.2. Normes de conservació i manteniment
- 3.3. Normes d'adquisició, ús i control

4.- RÈGIM ADMINISTRATIU

- 4.1. Registre i documentació referent als residents (autorització pares, TIS, documentació mèdica, historial escolar, notes, informes, ...).
- 4.2. Documentació administrativa. Reglamentació, ús, organització i custòdia.

5. - NORMES RELATIVES A L'ORGANITZACIÓ DE L'ACCIÓ EDUCATIVA

- 5.1. Eines metodològiques
- 5.2. Horaris
- 5.3. Programació d'Activitats
- 5.4. Participació

6.-NORMATIVA ESPECÍFICA SOBRE L'ORGANITZACIÓ I ESTRUCTURA DEL CENTRE

- 6.1, Adscripció d'educadors
- 6.2. Mecanismes per a la resolució de conflictes
- 6.3. Mecanismes de coordinació interna
- 6.4. Mecanismes de coordinació externa

7.-NORMATIVA ESPECÍFICA SOBRE ELS RESIDENTS

- 7.1. Drets
- 7.2. Deures

8. -NORMES SOBRE EL RÈGIM DISCIPLINARI

1.- INTRODUCCIÓ

1.1. Justificació

Com a àmbit organitzatiu, la Residència Diocesana d'Estudiants, necessita d'un instrument que defineixi i estructurï cadascuna de les seves parts. Hom ha de conèixer quins són els potencials educatius i organitzatius on es mourà, i els límits dels mateixos. El fet d'haver-hi una normativa, el més clara possible, ajuda a la convivència de tota la comunitat, preveu molt els possibles problemes que puguin sorgir i, per altra banda, dóna instruments i mecanismes de resolució de problemes.

Sorgida de les definicions del Projecte Educatiu, ha de respondre, de forma concreta, a les expectatives i objectius que allí es detallen. Ha de ser un instrument concret reglamentador per a la consecució de les finalitats del PEC. Ha de delimitar les funcions i responsabilitats bàsiques a assumir per cadascun dels elements que formen

1.2. Àmbits d'aplicació:

- **Personal.** Abasta tot el personal que es relaciona amb la residència, des de quatre nivells diferents: Estudiants usuaris

Personal educatiu: Direcció
Coordinació
Equip Educatiu

Personal de serveis: Cuina
Neteja
Administració
Manteniment
Altres

Altres usuaris Grups

Mig-pensionistes

Reforç escolar

- **Físic.** Aquest reglament té dos nivells d'implicació, depenent de l'espai físic on hom s'ubica:

A nivell intern afecta a tots els que succeeix dintre la residència.

A nivell extern hi ha una responsabilitat informativa envers els pares.

- **Temporal:**

A nivell de professional, abasta el temps marcat en el seu calendari laboral i/o el temps que estigui exercint les seves responsabilitats, en cas de necessitat i/o urgència, o així se li indiqués per la direcció.

A nivell d'usuaris, el temps signat pels pares d'estada a la residència.

2.- ÒRGANS I ESTRUCTURA

2.1. Òrgans

- **Consell de Direcció**

Descripció: És l'òrgan màxim de presa de decisions de totes les institucions que treballen dintre l'edifici. És qui dissenya les línies d'actuació, l'ideari de les institucions i la macroestructura.

Composició: Està formada pel Titular, com a persona de confiança del bisbat, l'Administrador General, el Rector del Seminari i els Directors del Col·legi Sagrada Família i de la Residència Diocesana d'Estudiants.

Relació orgànica: És un organisme col·legiat que depèn directament del bisbat i la seva influència abasta tots els organismes de l'edifici.

Competència: És un òrgan consultiu d'assessorament al Bisbat per a la presa de decisions que afecten a la globalitat de l'edifici.

- **Director**

Descripció: Òrgan unipersonal i responsable últim, a tots nivells, de la

Nomenament i dependència: És nomenat pel Bisbat i depèn directament d'ell. La seva influència abasta a tots els professionals de la Residència així com als seus usuaris.

Relació orgànica: És un òrgan unipersonal que depèn directament del Bisbat. Alhora depenen d'ell la resta de professionals que tinguin relació amb la

Competències: Com a responsable últim de la Residència serà de la seva competència la supervisió, control i seguiment de la tasca realitzada en la

Relació orgànica: L'equip educatiu depèn, orgànicament, del director de la

Competències: Se les seves competències es concreten en la programació i desenvolupament de les activitats a dur a terme a la Residència, les tasques que comporta el desenvolupament de l'acció tutorial que tindran assignada, així com altres tasques i activitats que des de la direcció se'ls encomani.

- **Serveis i altres**

Amb la resta de professionals que, d'una o altra manera, tinguin alguna relació amb la Residència, s'establirà una relació de prestació serveis. Serà competència del director el prendre decisions en aquest sentit.

2.2. Drets i deures

2.3. Normes sobre el règim disciplinari del personal educatiu

(Estem pendants de quin serà el conveni on entrarem, es baralla entre ensenyament i hosteleria,...)

3. - NORMES SOBRE ELS RECURSOS INFRAESTRUCTURALS I MATERIALS

3.1. Delimitació dels espais de la residència

- **Espais propis**

La Residència ocupa diferents parts dels quatre pavellons que formen la part educativa de l'edifici. Per entendre l'espai residencial, cal tenir en compte les característiques d'aquests quatre pavellons que des d'ara anomenarem, per ordre d'oest a est, A, B, C i D.

La part residencial dels pavellons C i D, ocupen la segona planta. Consten de trenta dues habitacions col·lectives per a un nombre d'alumnes entre dos i sis. Amb capacitat per a seixanta residents i dos educadors. Disposa de banys col·lectius. Dintre d'aquest espai sis aules d'estudi i una d'esbarjo

Els pavellons A i B estan formats per habitacions individuals, d'uns 30mts² cadascuna amb bany incorporat. El pavelló B dedica a la part residencial la primera planta amb un total de 20 habitacions. Dintre del mateix espai es troben les dues habitacions dels dos educadors. Dintre d'aquests espais també es troben tot un seguit de serveis comuns: TV, bar, biblioteca, saló de jocs, gimnàs,...

A la façana principal, planta primera, es trobarà el despatx direcció i coordinació de la
era compartida per tots els usuaris de l'edifici: residència,

L'edifici de serveis compta amb una cuina al soterrani i dos menjadors per quatre-centes persones cadascun. La residència atén, així, les necessitats dels seus usuaris
la dels alumnes del col·legis en règim de mitja pensió i el seminari.

- **Espais comuns**

(Malgrat s'estan negociant encara aquest aspectes hi ha tot un seguit d'espais que ja es contemplen com comuns i que està treballant-se el seu horari i responsabilitats d'ús; entre ells es troben: menjador, cuina, porteria, patis, piscina, gimnàs, audiovisuals, biblioteca, aula informàtica, aules estudi bar, sala de jocs ...)

3.2. **Normes sobre la utilització dels espais i material de la residència**

Tots els residents tindran dret a gaudir dels espais i materials assignats a la residència, bé exclusivament per a ella, bé amb coordinació amb les altres institucions ubicades en el mateix edifici.

Els espais exclusivament residencials podran tenir dues característiques, individuals o comuns.

Es consideraran individuals les habitacions dissenyades als esmentats efectes (educadors i residents), el llit i l'armari particular, en cas d'habitació compartida, el lloc propi d'estudi.

Es garantirà la intimitat d'aquests espais que restaran a la lliure disposició dels seus usuaris dintre de l'horari estipulat per la residència. Les habitacions romandran tancades, tenint la clau els seus usuaris.

Cada usuari és el responsable de mantenir els mínims convivencials d'ordre i neteja d'aquests espais

Es consideraran comuns les aules assignades per a reforços escolars, espais de lleure residencials (sala TV, ping-pong,...), serveis, lavabos i dutxes comunitaris, passadissos,...

Rera l'ús autoritzat per part de l'educador corresponent, aquest espais hauran de restar, en acabar la seva utilització, igual que abans d'utilitzar-lo. Els usuaris seran els responsables de que l'esmentat ordre continui.

Espais amb coordinació amb altres institucions. Aquests vindran delimitats i organitzats des del consell directiu, seran els patis interns i externs, piscina, gimnàs, menjadors, bar, sales d'audiovisual, informàtica i biblioteca, saló d'actes, espais d'administració, porteria, aparcaments,...

(tots aquest aspectes estan encara pactant-se)

3.3. Normes de conservació i manteniment

S'entén que hi ha dos tipus de desperfectes: els ocasionats per l'ús normalitzat i cansament dels materials, i els provocats pel mal ús d'aquest. Dintre d'aquest segon espai es poden trobar els produïts per incidents fortuïts i/o desconexença de l'ús, de forma involuntària, i aquells desperfectes provocats de forma voluntària.

Els desperfectes ocasionats pel cansament dels materials correran a càrrec de la

Els desperfectes ocasionats involuntàriament, si comporten despeses econòmiques, aquestes correran a compte de qui els hagi provocat.

Els desperfectes ocasionats de manera voluntària per l'usuari anirà la seva reparació a compte de qui els ha ocasionat i, a més a més, rebrà una resposta sancionadora educativa, proporcional al dany causat.

3.4. Normes d'adquisició, ús i control

L'adquisició de tots els béns materials anirà sempre a càrrec de l'Administració General. Aquesta haurà presentat al Consell de Direcció, a l'inici de l'exercici, el pressupost ordinari pel mateix. Un cop aprovat l'Administrador podrà disposar-ne sense altra necessitat d'autorització.

En cas de despeses extraordinàries, aquestes l'Administrador les presentarà al Consell de Direcció, juntament amb la partida que ho sustenta i/o el sistema de finançament que es pensa seguir. El Consell de Direcció ha d'aprovar les esmentades partides i presentar-les al Bisbat per a la seva ratificació o derogació.

El Director de la Residència podrà presentar propostes de despesa i millora de la mateixa. Això ho farà a l'Administrador qui haurà d'elevat la proposta, amb el sistema de finançament adequat, al Consell de Direcció, per a la seva aprovació o derogació.

Tots els béns materials que s'ha aprovat pel Consell de Direcció que e beneficiària la Residència Diocesana restaran sota la responsabilitat del Director de la mateixa qui, juntament amb el coordinador i equip educatiu en delimitaran l'ús i control dels mateixos.

La regulació concreta de tots aquests béns es farà en tenir-ne coneixença exacta de quins es tracta, de forma concreta. Llavors s'assignaran usos i responsabilitats individuals.

4.- RÈGIM ADMINISTRATIU

4.1. Registre i documentació

Tota la documentació del centre entrarà per la porteria. En aquesta es situarà la bústia per a la Residència Diocesana, on anirà a parar tot el correu ordinari.

En cas de documentació duta en mà al propi centre, a petició de l'interessat, des de la porteria se li podrà expedir un document acreditatiu de que s'ha rebut. Aquesta documentació anirà igualment a la bústia de la Residència.

El Director serà el responsable d'obrir la bústia. La correspondència pels residents se'ls farà arribar, pels mecanismes ordinaris, a través dels seus tutors.

De la documentació pròpia de la residència se'n farà càrrec el propi director, qui pot delegar aquesta funció en el coordinador. Tota la documentació tindrà un registre d'entrada i s'arxivarà al lloc assignat.

4.2. Referent als residents

Per cada resident haurà d'obrir-se un arxiu el dia de la seva alta en la Residència Diocesana, que serà tancat en abandonar-la.

Dintre d'aquest arxiu individual haurà d'haver-hi,

- autorització pares,
- dades personals de l'alumne
- documentació de l'alumne (inscripció, fotos,...)
- TIS, i documentació mèdica,
- historial escolar,
- notes, informes, ...

Aquesta documentació es guardarà en el despatx de direcció i el seu ús només podrà fer-se sota l'autorització del mateix o en cas d'urgència justificada.

5. - NORMES RELATIVES A L'ORGANITZACIÓ DE L'ACCIÓ EDUCATIVA

5.1. Normes relatives a eines metodològiques

- **EI PEC i la NFI**

Els elabora l'Equip Educatiu i són les eines directrius de l'acció educativa, per la qual cosa són documents que han d'emprar tot el personal laboral del centre. Marquen la línia de l'acció educativa en general.

Es revisaran periòdicament i es modificaran en funció de la seva adequació als canvis que es vagin produint.

- **Programació anual**

S'elabora a l'inici de curs per part de l'equip educatiu i assenyala les activitats concretes a realitzar durant un any.

Cada activitat o sortida té marcats uns objectius de treball concrets i està organitzada en diferents nivells de dificultat per tal que es pugui adaptar als diferents grups d'edats/nivells dels residents.

Contempla també la manera de valorar/avaluar les diferents activitats.

- **Memòria**

La seva elaboració és responsabilitat de l'equip educatiu i es realitza al final del curs.

Inclourà l'enumeració i valoració de totes les activitats realitzades durant el curs a què fa referència així com tots aquells aspectes relacionats amb el funcionament de la residència que s'han donat.

- **Full d'informació puntual**

Com el propi nom diu, és utilitzat per a resumir situacions puntuals de les accions referents als menors.

L'elabora l'educador implicat o referent en el moment puntual que succeeix el fet.

Va adreçat a tot l'equip educatiu i en especial al/la tutor/a del jove implicat.

5.2. Normes sobre horaris

- **Horari general de la Residència:**

FRANJA HORÀRIA	ACTIVITAT
7:30-8:00	Aixecar-se, higiene personal, ordre habitació
8:00-8:30	Estudi
8:30-9:00	Esmorzar

13:30-14:00	Dinar
14:00-14:30	Lliure
14:30-15:00	Estudi/Lliure

17:00-17:30	Pati primària
17:30-18:30	Estudi Primària
18:00-18:30	Lliure Secundària
18:30-19:30	Estudi Secundària externs Interns: temps lliure o activitat programada
19:30-20:30	Estudi interns

20:30-21:00	Sopar
21:00-22:00	Estudi
22:00-22:30	Habitacions
22:30	Silenci

- Horaris dels professionals:

	DILLUNS			DIMARTS			DIMECRES			DIJOUS			DIVENDRES		
7:30 Aixecar-se				1	B	C	A	1	C	A	B	C	A	B	1
8 Estudi				1	B	C	A	1	C	A	B	C	A	B	1
8:30 Esmorzar				1	B	C	A	1	C	A	B	C	A	B	1
Reunió 9-10:30							A	B	C						
13:30 Dinar	B			C			B			C					
14 Pati	B			C			B			C			A-	B-	C-
14:30 Estudi-pati	B			C			B			C					
17 Pati	A			B			C			A					
17:30 Estudi pri.	A			B			C			A					1
18 Estudi-Pati	A		1	B		1	C		1	A		1			1
18:30 Estudi.sec.	A		1	B		1	C		1	A		1			1
19 Estudi-pati	A		1	B		1	C		1	A		1			
19:30 Estudi resid.	A	B	C	B	C	A	C	A	B	A	B	C			
20 Estudi resid.	A	B	C	B	C	A	C	A	B	A	B	C			
20:30 Sopar	A	B	C	B	C	A	C	A	B	A	B	C			
21 Estudi resid.	1	B	C	1	C	A	C	A	B	A	B	1			
21:30 Estudi resid.	1	B	C	1	C	A	C	A	B	A	B	1			
22 Habitacions	1	B	C	1	C	A	C	A	B	A	B	1			
22:30 Silenci-Est.	1	B	C	1	C	A	C	A	B	A	B	1			
23 Estudi Batx	1	B	C	1	C	A	C	A	B	A	B	1			
23:30															
NIT	1	B	C	1	C	A	C	A	B	A	B	1			

1: Coordinador

A, B, C: Educadors

5.3 Normes de programació d'activitats

Es programaran una sèrie d'activitats, que quedaran recollides en la programació anual de la Residència, de caire ordinari i d'altres de caire extraordinari. La programació i desenvolupament d'aquestes activitats anirà a càrrec dels educadors.

Aquestes activitats tindran com a finalitat dinamitzar la vida de la Residència i hauran de respondre a la consecució dels objectius marcats al Projecte Educatiu.

La tipologia de les activitats seran de les següents característiques: esportives, cine fòrum, sortides, activitats d'orientació, ...

5.4. Normes de participació

Es crearà un Consell de Residència, el qual estarà format per dos representants de cada grup de residents, i dos representants de l'equip educatiu. Les seves reunions tindran caràcter periòdic. Aquest Consell tindrà la funció d'escoltar les aportacions dels residents i cercar les solucions més adients. Cas de sobrepassar la possibilitat d'actuació del Consell, les aportacions s'elevaran a l'orgue corresponent.

Aquest Consell elegirà els seus càrrecs de president i secretari. El president serà qui presidirà i convocarà el Consell.

Cada grup gaudirà, almenys, d'una assemblea mensual en la qual participarà, com a mínim, el seu tutor. Les aportacions significatives de l'esmentada assemblea es faran arribar al Consell de Residència a través dels seus representants.

El Director del centre tindrà la potestat de convocar i presidir aquest Consell sempre que ho cregui oportú i de forma extraordinària.

El grup dels més grans podran participar més activament en la vida del centre, tot atorgant-los responsabilitats concretes i definides.

6.- NORMATIVA ESPECÍFICA SOBRE L'ORGANITZACIÓ I ESTRUCTURA DEL CENTRE

6.1. Normes d'adscripció d'educadors.

- per àrees (esports, estudi, activitats de reforç,...)
- per tutories (assignació a un grup concret)

6.2. Normes sobre els canals i mecanismes de resolució de conflictes i

Davant d'un conflicte o urgència serà l'educador o educadors del torn on es produeixi els qui donaran la primera resposta.

Segons sigui la situació s'informarà al Director i/o Coordinador/a de forma immediata

En tot cas, sempre es portarà a la reunió setmanal de l'equip educatiu, per tal de valorar la situació i veure la necessitat de donar alguna altra resposta a posteriori. Si el conflicte afecta un resident, a nivell individual, serà el tutor qui farà la intervenció última acompanyat, si cal, del Director.

Si la urgència afecta a un resident i hi ha disponibilitat de recursos humans, seran ells mateixos qui assumeixin la urgència.

Si la urgència afecta al personal laboral (malaltia inesperada d'un educador/a), s'intentarà solventar amb els recursos disponibles, si això no fos possible s'informarà al Director o responsable i serà aquest qui prendrà la decisió i les mesures necessàries

6.3. Mecanismes de coordinació interna

- **Reunió d'Equip Educatiu:** es realitza una reunió setmanal amb la participació de tot l'equip educatiu. En aquestes reunions es tracten temes relacionats amb el funcionament de la Residència en general així com aspectes relacionats amb el seguiment de casos. Aquestes reunions tenen la finalitat d'informar i discutir sobre aspectes tant del funcionament global del centre com de la intervenció en els diferents casos, per tal d'unificar criteris d'actuació.

- **Full d'informació puntual:** Com a document puntual no té una periodicitat sinó que s'utilitza per a registrar algun fet considerat com extraordinari per alguna de les seves característiques.

L'elabora l'educador o educadors que viu la situació i va adreçat a la resta d'educadors i especialment a l'educador-tutor en fer referència a algun/ns dels seus tutorats.

L'objectiu és informar a tot l'Equip Educatiu d'una situació determinada amb característiques especials sigui per ser un conflicte o per una informació que transmet algun resident, ...

6.4. Mecanismes de coordinació externa

- **Reunions de coordinació externa:**

De direcció

- Amb el Consell de Direcció: participarà el director de la residència cada cop que els president del Consell els convoqui i en tindrà coordinació constant amb cadascun dels seus membres.
- Amb el Titular: participarà el director de manera sistemàtica per tal de valorar l'estat de la residència.
- Amb l'Administrador: de manera periòdica, per tal de fer el seguiment ordinari del temes administratius i econòmics.
- Altres: com a director de la Residència Diocesana a aquells indrets o fòrums que el Titular li autoritzi.

De Coordinació

- Amb l'Equip Psicopedagògic del Col·legi Sagrada Família: de forma periòdica duran a terme reunions de treball sobre l'evolució i millora dels alumnes compartits per ambdues entitats.
- Amb professors i tutors: del col·legi Sagrada Família, sempre que sigui necessari i de forma puntual.
- Amb els responsables dels recursos escolars dels residents: de forma sistemàtica, per treballar sobre l'evolució i la millora dels usuaris.
- Amb els serveis de suport a la família i al jove/infant: per casos puntuals i necessaris que requereixin aquests serveis.
- Altres serveis formatius externs: que puguin emprar els alumnes per completar la seva formació, per tal de fer-hi el seguiment.
- Altres: com a Coordinador de la Residència Diocesana a aquells indrets o fòrums que el Director li autoritzi

- **Informe als pares:**

S'afavorirà amb els pares una comunicació constant, per a la qual cosa totes les tardes hi ha destinat un espai per rebre'ls.

Malgrat el punt anterior, rebran una comunicació mensual per part de la residència sobre el seguiment que aquesta en fa dels aspectes formatius del seus fill.

7.- NORMATIVA ESPECÍFICA SOBRE ELS RESIDENTS

7.1. Drets dels Residents⁸

- A que es respecti la seva integritat física i moral i la seva dignitat personal
- Rebre una formació que els permeti aconseguir el ple desenvolupament de la seva personalitat
- A la formació en el respecte a la pluralitat lingüística i cultural d'on provenin, sempre que no entrin en contradicció amb l'ideari de la Residència Diocesana.
- A participar en el funcionament i en la vida de la Residència. Aquesta participació es durà a terme a través de les Assemblees i de la participació en el Consell de
- Rebre una orientació cristiana, escolar i professional per aconseguir el desenvolupament personal, social i professional, d'acord a les seves capacitats i aspiracions.
- A la utilització de tots els béns materials i no materials que estiguin destinats a l'ús de la Residència Diocesana, dintre de les seves normatives específiques.
- A conèixer la informació que, de manera sistemàtica, es farà arribar als seus pares sobre el seu desenvolupament personal dintre la Residència.

7.2. Deures dels Residents

- Respectar l'exercici dels drets i llibertats dels membres que formen la comunitat residencial.

- Respectar la dignitat, integritat i intimitat de tots els membres de la residència.
- Participar en la vida i funcionament de la residència
- Respectar les decisions dels òrgans unipersonals i col·legiats de la
- Evitar sorolls i altres comportaments que puguin suposar una molèstia al treball i estada d'altres companys.
- Els menors de 18 anys no podran fumar en el recinte residencial, ni prendre begudes alcohòliques ni estupefaents, ni assistir a la residència sota els efectes d'aquest productes.
- Els majors de 18 anys podran fumar dintre les seves habitacions i als espais on estigui permès. No podran assistir a la residència ni estar-hi en ella sota els efectes del consum d'algun tipus de productes estupefaent.
- No entrar en les habitacions durant el temps que la residència li'l dediqui al servei de neteja .
- Els residents hauran de tenir cura de mantenir la neteja i l'ordre de les habitacions i la resta d'espais d'ús ordinari.
- No podran entrar, sense autorització, a les zones reservades al personal

⁸ Aquests principis han estat inspirats en la LOGSE i de manera especial en el Decret 266/1997, de 17 d'octubre sobre Drets i Deures dels Alumnes.

L'estudi constitueix un deure bàsic dels residents, que comporta l'aprofitament de les seves aptituds personals i de la formació que s'imparteix amb la finalitat de consolidar una bona preparació humana, religiosa i acadèmica.

Aquest deure general es concreta en les següents obligacions:

- Respectar i assistir a les sessions d'estudi programades.
- Participar en les activitats culturals i recreatives de la residència.
- A respectar les activitats de caire espiritual i/o religió que es duguin a terme.
- Respectar les tasques encomanades i confiades pels educadors, seguint les seves orientacions.
- Respectar l'exercici del dret a l'estudi dels seus companys
- Respectar el silenci dels llocs de pregària.

8. - NORMES SOBRE EL RÈGIM DISCIPLINARI

(Com les actuacions d'aquest tipus poden afectar a més d'una de les entitats, està aquest consensuant-se amb les altres parts al Consell de Direcció)

La part que està treballant-se des de la residència exclusivament, contempla un règim de caire positiu on es premii n actituds i comportaments que afavoreixen les finalitats de la mateixa.

5. CONCLUSIONS I PROPOSTES DE FUTUR

No hi ha res més difícil de dur a terme, ni res de més dubtós èxit, ni res més difícil de conduir, que iniciar un nou ordre de coses. Perquè el reformador té enemics en tots aquells que treuen profit de l'antic ordre, i només distants defensors en aquells que es beneficiarien del nou ordre. Aquest distanciament prové, en part, de la por dels adversaris, els quals tenen la llei del seu costat, i en part de la incredulitat de la humanitat, la qual mai no creu realment en res de nou fins que no ho ha experimentat de veritat.

Maquiavel, *El Príncep* (1513)

Entre les característiques que Benito Echevarria Samanés (1996) preveu pel futur laboral de la societat occidental remarca força la flexibilitat. Flexibilitat enllà del món purament empresarial, abasta també, com conseqüència del mateix, la vida de les persones. Si el treball rural marcà tota una societat fins l'era industrial; si el desenvolupament de la indústria portà a una forma diferent de viure i desenvolupar-se, el nou creixement tecnològic, més a prop de la creativitat, la presa de decisions i la gestió portarà, ineludiblement, a un nou model convivencial.

Aquesta flexibilitat, pregonera des de l'organització empresarial, demana de que el treballador disposi de forma diferents dels paràmetres personals de temps i espai. Aquesta adaptació comportarà canvis, més habituals que els fins ara, de domicili i adaptació constant a les necessitats de producció. El món dels estocks s'acaba i es produeix en temps real. La capacitat de transformació empresarial ha d'anar a l'hora que la social: en desapareixen tipologies de treball i en surten de noves. Es parla ja del quart sector, sortit des d'aquesta nova dinàmica de producció.

No sempre aquest augment del progrés social significa més comoditat per l'home. La flexibilitat laboral de torns, calendaris i habitatge indefugiblement comportarà tot un seguit de necessitats diferents que caldrà resoldre. Entre aquestes es troba re per una banda es demana flexibilitat en la major parts d'àmbits de la vida, també en el món educatiu, per l'altra es cerca constantment un entorn estable i constant on anar assumint, els nou vinguts socials, als valors de la

mateixa social. Molts cops es farà difícil que les famílies puguin assumir eixos mínims d'estabilitat i constància necessaris per a que els seus fills creixin equilibradament.

Ignasi Vila i Mendiburu anuncia en *Entorn social i familiar i intervenció* (1997) que no només van canviant les relacions familiars actuals, sinó que canvia substancialment la mateixa estructura de la família. El recent Codi de la Família del Parlament Català ja contempla, adossant, una legislació paral·lela d'altres formes convivencials. Aquests nous nuclis de convivència també generen nous tipus de necessitats socials que caldrà cobrir. Així, doncs, ens trobem amb nuclis monoparentals, parelles homosexuals, avis amb nets a càrrec, acolliments familiars, ...als quals no sempre els serà fàcil poder respondre a les necessitats generades per elements infantils i joves al seu càrrec.

En parlar-ne de política educativa Francesc Pedró i García anuncia un model, del qual el primer mirall és la LOGSE, on els paràmetres d'*accountability* i *responsiveness* en seran el marc referent necessari de resposta social. Aquest nou model que la reforma intenta dur a terme en parla fortament d'atenció a la diversitat. La idiosincràsia de casa nostra dificulta força poder dur a terme, amb la qualitat que es requereix, l'esperit de la reforma. En parlar de la situació educativa del món rural ja hem esmentat les dificultats que moltes comarques experimenten per fer grups escolars amb suficient alumnat per a la qualitat desitjada, i de la llunyania des del lloc residencial de l'alumne fins al centre escolar. Fa preveure que molts pares, angoixats per aquestes dificultats, intentin cercar noves respostes educatives per als seus fills.

Front els problemes que genera una part de la societat, i que sovint els infants i joves en són les víctimes més propícies (drogadiccions, prostitució infantil, violència domèstica...) és fàcil pensar que els pares cerquin entorns el més "controlats" possibles per als seus fills. Davant les dificultats i sovint desemparament que senten amb el creixement del fill i la manca de respostes i recursos amb que es troben, volen assegurar al màxim allò que sí poden fer: que l'ambient del fill sigui el més proper al que ells desitjarien.

Sovint hom sent dir pels diferents mitjans de comunicació, contertulians,... que hem entrat en una forta crisi de valors. Part dels que eren quasi dogma, procedents de diversos *lobbys* de pensament social, no són acceptats ni assumits per la generalitat

de la pròpia societat. Només es parla de la caiguda d'un mur, el n'hi do la de murs que cauen constanment!. Front aquesta crisi constant (tota crisi significa la mort o, quasi sempre, moment de creixement), valors forjats pels segles i conservats per les grans institucions tornen estar a l'alça. Molts pares volen educar els seus fills dintre d'aquests marcs que els garanteixin, al costat del terreny guanyat per les lluites socials, la recuperació d'altre valors que, sovint, els semblaven ja perduts.

Tota aquesta dinàmica que està marcant-se socialment aposta per noves respostes. Els nous reptes plantejats cerquen nous instruments i recursos. És dintre d'aquesta demanda que entenem la Residència Diocesana com una institució que pot cobrir part d'aquestes necessitats. Des de la necessitat de la família, i lligada amb coherència a la mateixa, cal obrir portes de suport al seu principal quefer: garantir el futur de tots a través de la individualitat de cadascun dels seus fills.

I dintre de tot això, que hi pinta la figura del psicopedagog?. Molt!. Constantment hem anat parlant de qualitat de servei. Si bé aquesta l'han de garantir tots i cadascun dels professionals que treballin, també ho és que cal ajudar als mateixos a fer la transformació suficient per aconseguir respostes acurades a les demandes.

Aquí hi veiem la figura del psicopedagog des de dues vessants, una, al principi, per posar-se al dia, tot afavorint la reflexió profunda dels diferents elements que componen l'estructura residència. D'ací han sortir els gran documents que han de regir la dinàmica i la vida de la residència: Projecte Educatiu, Programacions,

L'altre aspecte forma el referent a la formació continuada dels propis professionals. Sovint la dinàmica diària no dóna temps per a la reflexió i la constant posada al dia. Des de l'espai del psicopedagog, i a través dels diferents elements de treball, es pot anar cercant, no només elements que motivin a la formació contínua i donar camins per a la mateixa, sinó que, a més, aquests siguin lloc de formació.

Cal preveure possibles situacions generadores de respostes especials per tal de cercar camins normalitzats de resolucions dels conflictes futurs. Aquest treball previsor, d'atenció a la diversitat de respostes que s'hagin de generar, per la mateixa diversitat dels alumnes atesos és tasca que constantment ha d'efectuar el

psicopedagog, tot donant suport a l'equip educatiu. A més a més, front les situacions concretes en què es trobarà l'educador el psicopedagog ha de generar un espai per ma de les respostes.

Un dels camps força importants per treballar el psicopedagog és el de la família. Cal pensar que la llunyania física de la mateixa no ha significar en absolut cap altre tipus de distanciament. Des de la coherència del treball realitza es programa en la residència, fins l'atenció puntual a problemes que els jove/infant pugui generar, passant pel suport a la formació i preparació dels pares per a la seva tasca, el psicopedagog té una ingent tasca a realitzar.

Una tasca més que entenem que és pròpia del psicopedagog de la residència: la coordinació amb els recursos educatius dels residents de Primària, ESO i Batxillerat. Entenem que aquesta tasca l'hauria de dur a terme amb els diferents gabinets psicopedagògics o àrees afins de les diverses escoles, instituts i/o altres recursos formatius. Malgrat el seguiment que el tutor hagi de fer constantment, hi ha tota una tasca de coordinació psicopedagògica que entenem és pròpia d'aquest professional.

Entenem així, doncs, que aquesta resposta nova que espera la societat que li doni una residència d'estudiants ha de venir acompanyada de la tasca del psicopedagog. La dinàmica que ha de generar i el tipus de serveis que ha d'oferir necessiten flexió des de l'acció: ortodòxia i ortopraxis. El lloc més idoni per atendre aquesta reflexió des de la pràctica, i permetre anar responent constantment les evolucions socials, és la figura del psicopedagog, tot i ser un camp encara no massa explorat.

6. VALORACIÓ PERSONAL

- **Inici**

El pràcticum tingué, des del seu inici una motivació especial: havia de ser un projecte que al setembre es taria realitat. Per tant el control de qualitat del que poguéssim fer va més enllà de la universitat, ha de ser la pròpia realitat la que jutjarà tota la tasca desenvolupada .

Suposo que aquest mateix fet motiva i encoratja encara més a l'hora de fer el disseny del que volíem elaborar. També ens ajuda a ser més realistes. D'entrada ja hem hagut de partir de la realitat, no només per principis psicopedagògics, sinó perquè, a més, ens tocarà du el projecte endavant amb part dels actuals professionals.

Aquest principi de realitat també ens obliga a marcar-nos un ritme de treball acceptable, més enllà de les nostres necessitats universitàries esta la diversitat de necessitats i de disposicions de cadascun dels que treballarem el projecte.

Així mateix la pròpia realitat imposa el seus principis, i si bé nosaltres haguéssim volgut acabar de definir fins al darrer dels espais, el consens extern amb la resta d'entitats interrelacionades, i l'intern de tot l'equip educatiu, tingué el seu temps i els seus espais molt concrets, i no hi hagué possibilitat real de tancar molts temes.

- **Procés**

El disseny fou consensuat amb les parts implicades a diferents nivells. Amb els educadors amb qui hem d'endegar el projecte foren reunions setmanals d'un parell d'hores de durada de mitjana. Amb els directius del col·legi i de l'edifici acostumàvem a dinar plegat i durant el dinar parlar-ne: mai més ben dit, menjar de treball. Sovint depenent de la temàtica podien perllongar-se fins el capvespre. Amb el bisbat

tinguérem les primeres reunions on se'ns encoman.3 la feina i, amb una freqüència mensual, trobades de seguiment.

La verticalitat d'aquestes reunions aporta un pla nou al debat. Hi havia força aspectes que entre els nostres interlocutors no s'havien parlat mai. La transversalitat ens porta sovint a ser portaveus dels debats a diferents nivells. Curiosament no es donaven posicions ni contraopinions als diversos plantejaments que aportàvem: senzillament no s'havien posat mai a parlar-los entre el 15. Per tant una de les coses més interessants, al meu parer, del procés, fou que, sense buscar-ho obrirem les interrelacions entre els diversos col·lectius educatius que allí es donen.

- **Producte**

Tota normativa o reglament de regim intern ha de ser, a la força, un element obert. De no tenir flexibilitat perdria prompte la funció que se li assigna. Per altra banda, en tractar-se d'un instrument que ha d'usar, vitalitzar i treballar tothom, ha de gaudir del màxim consens possible: són preferibles dos acords consensuats, treballats per la voluntat de tirar endavant de tothom, que un reglament quadrat, perfecte on tot esta estipulat... perquè des del primer moment hom estigui pensant com saltar-se la norma .

Així doncs, el resultat, el producte, té la virtut de la fruita que madura al camp i no en elements estranys. Òbviament hi ha part de la fruita que li ha donat més el sol i part que resta encara en l'ombra: hi ha aspectes encara ha definir i d'altres més elaborats. Així són els moviment socials i temps de la historia, temps que el psicopedagog ha de tenir la capacitat d'assumir i, tot no perdent la sistematització del treball, ha de saber respectar els processos dels moviments naturals.

I no per més mirar el blat creix més de pressa. L'important és que la planta arrelhi fondo i que la tija sigui forta. El fruit és el darrer pas. Hem volgut posar unes bases normatives fermes, amplies i d'acord entre tots. Això significa que el fruit encara no esta com voldríem però, ja ho hem dit, ara tenim tot un curs per anar podant les rames i polint cadascun dels seus fruits, per clarejar la planta i permetre que, per igual, a tots els llocs li doni el sol.

- **Interrelació amb altres àrees**

El pràcticum ha esdevingut allò que en ESO en diuen crèdit de síntesi. Malgrat no haver-hi materials amb continguts cognitius propis, ha estat constantment un anar endavant i enrera de la resta de matèries que hem donat al llarg dels estudis. Si bé hem tingut moltes dificultats per trobar temàtica que parlés concretament del camp que estàvem treballant, el cert és que el marc teòric de la major part d'elles s'adiu als propòsits i objectius que ens marcarem.

Així mateix, altres àrees més procedimentals i treballs d'aquest tipus realitzats a la UOC ens han estat un entrenament significatiu per abordar, sobre tot, el disseny de les nostres practiques i algunes de les realitzacions concretes que haguérem de fer.

L'haver de treballar continguts i procediments apresos en contextos particulars, molt escolaritzat, en un altre context força divergent, ha forçat a utilitzar i treballar totes les nostres estratègies d'aprenentatge.

- **Perspectives de futur**

En parlàvem del gra de blat que, si bé per més mirar no creix més de pressa, també -lo per a que acabi el seu procés maduratiu. Massa sovint molts treballs universitaris acaben omplint prestatgeries carregades de pols. Suposo que no hi ha res més gratificant que poder dur a la practica allò que s'ha concebut entre l'ortopraxis i l'ortodoxia: el marc teòric i la seva realització diària.

El tenir tot un any per poder acabar de desenvolupar amb més profunditat el projecte de normativa treballat, i poder contrastar-lo a diari amb la resta de l'equip educatiu i, de manera especial, amb els usuaris de la residència, és la millor nota que hom pot rebre.

VILA, I. (1997): *Entorn social i familiar i intervenció psicopedagògica*. Universitat Oberta de Catalunya, Barcelona.

8. ANNEXOS

- Fulletó propaganda de la Residència Diocesana d'Estudiants
- Quotes i taxes acadèmiques pel curs 2000/20001
- Horari internat 99/00
- Normes bàsiques a seguir internat 99/00